

Pannakipatang kadagiti Pasientem maipapan iti Latent nga Impeksion ti Sarut (TB)

Pannarabay iti Pannakipatang para kadagiti Mangipapaay ti Pannaripato ti Salun-at

Ti sarut (TB) ket napateg latta a mabalin a malapdan a sakit iti Estados Unidos. Mapatta-patta nga agpatingga iti 13 milyon a tattao iti Estados Unidos ti agbibiang nga addaan iti latent nga impeksion ti TB (no dadduma ket maawagan kas saan nga aktibo a TB). Gapu ta ti latent nga impeksion ti TB ket mabalin nga agbalin nga aktibo a sakit a TB, mabalin nga agsakit dagiti pasiente iti nakaro ken mabalin a di da madmadlaw a maiyakarda ti TB iti dadduma, agraman dagiti gagayyem, familiada, wenno dagiti agrabtrabaho iti pannaripato ti salun-at.

Ti panangeksamen ken panangagas iti latent nga impeksion ti TB ket maysa a napateg nga addang tapno mapaksiat ti sakit a TB iti Estados Unidos ken masaluadan ti komunidadmo. Kas mapagtalkan a pammataudan ti impormasion ti salun-at iti komunidadmo, napateg nga irugim ti pannakipatang maipanggep iti latent nga impeksion ti TB ken ti sakit a TB kadagiti pasientem gapu ta mabalin a kurang ti ammoda maipanggep iti wenno pannakaibabain mainaig kadagitoy a kondision.

Adda ditoy ti 4 a singasing tapno irugi ti pannakipatang:

1

Ipakaammo no ania ti TB ken llawlawag ti Latent nga Impeksion ti TB ken ti Sakit a TB

Napateg nga isurom dagiti pasientem maipapan iti latent nga impeksion ti TB ken ti sakit a TB gapu ta adu a tattao ti mabalin a saan a nakairuaman iti daytoy wenno adda dagiti saan nga usto a kapanunotanda maipanggep kadagitoy a kondision. Adda ditoy ti sumagmamano nga ababa a pudno a mabalinmo nga iburay:

Masarakan dagiti tattao nga addaan iti TB iti tunggal estado; iti pagtrab-trabahoantayo, iti pagnanaedantayo, iti pagadalantayo, ken iti luglugar a pakilanglangentayo iti familia ken gagayyem.

Ti latent nga impeksion ti TB ket maysa a kondision no sadino nga adda impeksion ti maysa a tao iti bakteria ti TB ngem awanan iti agdama nga aktibo a sakit a TB. Dagiti tattao nga addaan iti latent nga impeksion ti TB ket awanan kadagiti seniales ken sintomas ti sakit a TB ken saanda a maiyakar ti bakteria ti TB iti dadduma. Nupay kasta, no dagitoy a bakteria ket agbalin nga aktibo ken umaduda, **mabalin nga agbanag iti sakit a TB ti latent nga impeksion ti TB.** No agbalin nga aktibo, ti TB ket mabalin a maiyakar iti sabali a tao babaen iti angin.

Mabalin a maagasan ti latent nga impeksion ti TB tapno malapdan ti sakit a TB. Ngem, no saan nga agasan, mabalin nga agbalin daytoy nga aktibo a sakit a TB a mabalin a pakatayan ken maiyakar iti dadduma, agraman dagiti gagayyem ken familia.

2

Pagpatangan ti Peggad ti Pasientem

Ti TB ket maysa a kangrunaan a pakaigapuan ti pannakatay iti sangalubungan, ken adu unay a tattao ti agsagsagaba latta iti TB iti Estado Unidos. Adda sumagmamano a banag a mangted ti peggad para iti TB isu a napateg a kapatangmo dagiti pasientem maipanggep iti peggadda. Adda ditoy ti sumagmamano a pagwadan a pannarita a mabalin a makatulong:

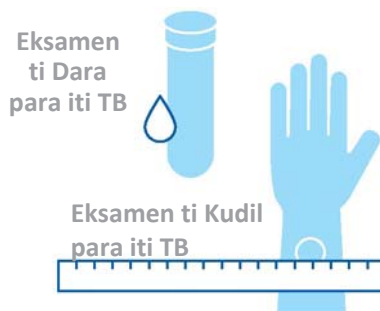
Pagpatanganta ti peggadmo maibasar kadagiti luglugar iti lubong no sadino a kadawyan ti TB. Adu ti TB iti intero a lubong, ngem no naiyanakka wenno masansan a mapanka iti Asia, Africa, wenno Latin America, nangatngato ti posibilidad a makaalaka iti impeksion ti TB. Agpayso daytoy uray pay no nagnaedka iti Estados Unidos iti napaut a tiempo gapu ta ad-adu daytoy kadagitoy a rehion. Mabalin nga adda ka ti peggad iti TB uray pay nakaawatkan ti bakuna iti TB (pagaammo met kas bakuna a BCG) gapu ta agmunaw ti proteksionna iti panaglabas ti tiempo.

Pagpatanganta ti pannakaisarangmo kadagiti tattao a nangatngato ti peggadda. Mabalin a nangatngato ti peggadmo iti TB no agrab-trabahoka iti, agnanaedka ita iti, wenno nagnaedka idi iti luglugar a dadakkel ti grupo ti tattao ken kadawyan ti TB, kas kadagiti pagdagusan dagiti awan ti pagtaenganna, preso, wenno karsel, wenno nakilanglangenka iti maysa a tao nga addaan iti aktibo a sakit a TB.

Kitaenta dagiti sabali pay a kondision ti salun-atmo. Dagiti kondision ti salun-at, aglalo dagiti mangpakapsut iti resistensia ti bagim kas iti diabetes, kanser, wenno HIV, ket mabalin a pangatoenda ti posibilidad a maaddaanka iti aktibo a sakit a TB no naimpeksionka.

3

Ilawlawag ti Proseso ti Panageksamen

Mabalin a saan a nakairuaman dagiti pasiente iti panageksamen para iti latent nga impeksion ti TB, isu a makatulong no ilawlawag ti proseso. Adda ditoy ti sumagmamano a mensahe a mabalin a makatulong:

Adda dua a kita dagiti eksamen para iti latent nga impeksion ti TB: ti eksamen ti dara para iti TB ken ti eksamen ti kudil para iti TB. Ipangpangrunak ti eksamen ti dara para iti TB gapu ta mabalin nga aramiden daytoy iti maysa a panagbisita, ken ad-adda nga umiso no nabakunaan ka para iti TB idi.

Kalpasan a maeksamenka ken maawatmo dagiti resulta, pagpatanganta dagiti sumaruno nga addang.

- No makaawatka iti positibo a resulta, irekomendarkonto dagiti sabali pay nga eksamen agraman ti pisikal nga eksaminasion, x-ray ti barukong, ken dadduma pay nga eksamen iti laboratorio tapno kitaen no aktibo ti bakteria ti TB ken pakaigapuan ti panagsakitmo.
- No makaawatka ti negatibo a resulta ken ikeddengtayo nga awan ti aktibo a sakit a TB, nababa ti posibilidad nga addaanka iti latent nga impeksion ti TB ken awan ti kasapulan a dagus a kasaruno nga addang. Nupay kasta, pagpatangantanto no masapul a maeksamenka manen iti masanguanan.

4

Pagpatangan dagiti Pagpilian a Panagagas

No positibo ti pasientem para iti latent nga impeksion ti TB, napateg nga irekomendarm o dagiti ab-ababa ken

nanamnam-ay a panagagas. Idinto a natalged ken nabirtud ti amin a panagagas, dagiti nabibiit, agusar ti rifamycin a panagagas ti maipangpangruna a panagagas para iti latent nga impeksion ti TB gapu ta nangatangato ti posibilidad a makumpleto dagitoy.

Amangan a saan a tarigagayan ti tattao ti

maipasaruno a pannakataripato gapu iti saan a husto nga impormasion wenno

pannakaibabain mainaig iti daytoy a sakit isu a napateg a tulungan isuda a mangkumpleto iti intero a panagagas. Panunoten ti sumaganad nga impormasion no ilawlawag dagiti pagpilian a panagagas kadagiti pasientem:

Uray pay awan ti sintomasmo iti latent nga impeksion ti TB, mabalin a maaddaanka iti aktibo a sakit a TB, a mabalin a makaiyakar iti TB iti sabali a tao, mabalin a pakaigapuan ti panagsakitmo, ken uray pay ti pannakatay no saan a maagasan daytoy.

Napateg a kumpletoem ti panagagasmo tapno malapdan ti aktibo a sakit a TB.

Mabalin nga adda nadamagmon a maysa a tao a nagdalan iti napaut a panagagas iti TB idi, ngem sidadaan itan dagiti apagbiit ken nanam-ay a panagagas.

Pagpatanganta dagiti pagpilian a panagagas, aniaman a posible a lapped a makasinga iti plano ti panagagasmo, ken pamuspusan iti komunidad a mabalin a mangsuporta kenka. Mairaman ti sumaganad kadagiti sumagmamano a kadawyan a salsaludsod dagiti pasiente maipapan kadagiti sidadaan a pagpilian a panagagas:

- Ania dagiti benepisio ti panagpaagas para iti latent nga impeksion ti TB?
- Maibasar iti wagas ti panagbiagko ken iti personal a pakasaritaan ti salun-atko, ania ti irekomendarmo a panagagas?
- Kasano kasansan a masapul a tomarek daytoy nga agas? Ken kasano kapaut ti panagtomarko iti daytoy?
- Ania dagiti bilbilin iti panagtomar iti daytoy nga agas?
- Ania dagiti madi nga epekto ti daytoy nga agas?
- Ania ti gatad ti daytoy nga agas? Bayadanto kadi ti segurok ti panagagas?

No awan ti panagagas, 1 iti 10 a tattao nga addaan iti latent nga impeksion ti TB ti agsakitto iti masanguanan. Napateg ti akemmo iti panangpababa ti panagwaras ti TB iti komunidadmo ken iti Estados Unidos.

Tapno maammuan ti ad-adu pay maipapan iti TB ken no kasanom a saluadan ta bagim ken ti dadduma, bisitaen ti www.cdc.gov/thinktesttreattb